

Syrienfarer: »Jeg har ikke gjort noget ulovligt«

Rejse: I 2012 rejste Abdel Fatah første gang fra Danmark til Syrien for at slutte sig til en gruppe af syriske oprørere i kampen mod præsident al-Assad. Han nåede at skyde mod et hus, hvor syriske soldater opholdt sig, men han erkendte, at han ikke er en kriger. I december drog han mod konfliktzonen for tredje gang, men denne gang stod myndighederne i vejen. Dette er historien om en syrienfarer.

JACOB HAISLUND
JONAS HVID

jacob.haislund@jp.dk
jonas.hvid@jp.dk

»Tahrib, tahrib, tahrib!«
Mænd og drenge stod klar på striben, da Abdel Fatah steg ud af taxaen nær den tyrkisk-syriske grænse. Vejret var tørt, men køligt, og de mange mennesker råbte løs i munden på hinanden. De råbte det arabiske ord for smugling, så ingen var i tvivl om, hvad de havde at tilbyde.

Det var ud på eftermiddagen, en efterårsdag i 2012, og nu var målet nær. Flere dage var gået, siden Abdel Fatah forlod sit hjem og sit arbejde i Danmark, hvor han også er statsborger.

Først med tog til Hamborg, videre med fly til Istanbul. Efter et par dage i den tyrkiske hovedstad og 16 timers bustur mod syd var Abdel nået frem til den grænsenære Hatay-provins. Det var her, han satte sig i taxaen.

Turen til Mellemøsten var planlagt grundigt gennem længere tid, affødt af oprøret mod Syriens præsident, Bashar al-Assad.

I videoer på internettet havde han set folk i alle aldre blive dræbt i Syrien. Derfor var han ikke i tvivl om, at han måtte gøre noget. I retfærdighedens navn måtte han hjælpe Den Frie Syriske Hær i kampen mod en tyrann, lyder hans forklaring.

Mens det tyrkiske landskab passerede runderne i først bussen og siden taxaen, havde Abdel Fatah tænkt de tanker, der kan være svære at slippe omkring en rejse som hans: Hvad ventede der på den anden side af grænsen? Døden? Ville han nogensinde komme hjem igen til sin familie og venner?

Nu var han fremme ved grænseovergangen.

Abdel Fatah vidste, at han aldrig ville slippe ind i Syrien på autoriseret vis og med sit rødbedefarvede pas i hånden, så han takkede ja til tilbuddet om en smuglerrute fra en ung knægt i sine tidlige teenageår.

Det kostede ca. 100 kr. Drengen viste rundt om et hjørne, trak trådhegnet til side, og vupti: Abdel Fatah var i Syrien for første gang i sit liv.

»Hvis jeg havde vidst, at det var så let, havde jeg ikke betalt en smugler, men de skal også have noget at leve af,« siger han, da Jyllands-Posten møder ham godt to år senere i et socialt belastet boligbyggeri i Jylland.

»Jeg er ikke radikal«

Det er sidst i december 2014, og udenfor er frosten begyndt at bide sig fast på runderne. Abdel Fatah er for længst kommet hjem igen. Også fra sin anden rejse til Syrien for et år siden. Og fra den tredje, den, som slog fejl.

Abdel er i 20'erne. Tidligere var han lidt af en rod, nu er han en af de 31 aarhusianere, myndighederne siden 2013 har registreret som udrejst til Syrien. Han tilhører den gruppe af personer – mindst 110 på landsplan – som i den bredere politiske debat også bliver kaldt alt fra syrienfarere til hellige krigere.

Selv har han ikke meget tilovers for disse mange mærkater. Intet, faktisk.

»At beskrive alle, der tager til Syrien, som hellige krigere er latterligt og dumt,« cementserer han.

Hvorfor tog du så af sted?

»I 2012 var det meget klart, at det var Assad, man bekæmpede. Det var ikke så komplekst, som det er nu. Jeg ville ikke bare sidde i Danmark og ærgre mig over, at jeg ikke gjorde noget. Det var kampen mod uretfærdighed, der motiverede mig.«

Kritikere vil formentlig bruge udtrykket radikal muslim. Hvad tænker du om det?

»Alle er radikale muslimer efterhånden, hvis de ikke er enige med politikernes syn på tingene. Men er man radikal, hvis man rejser ud for at bekæmpe en undertrykker? Det giver ikke mening. Så er alle danske soldater radikale, fordi de har været med til at bekæmpe Saddam Hussein. Så er alle danske flypiloter radikale, fordi de har været med til at smide bomber på Gaddafi i Libyen. Så var frihedskæmperne radikale under Anden Verdenskrig, fordi de bekæmpede undertrykkelse.«

Betrakter du dig selv som en radikal muslim?

»Nej. Jeg betragter mig selv som et menneske, der er drevet af følelser og tanker om bestemte situationer. Når jeg ser uretfærdighed, reagerer jeg. Uanset om det er uden for døren her eller i Syrien. Og jeg vil aldrig melde mig ind i en organisation, som er på terrorlisten,« svarer Abdel Fatah, der beskriver sig selv som troende, ikke religiøs.

Havde gode forbindelser

Abdel Fatah vadede direkte fra Vesten og ind over den syriske grænse. Tøjet så ud, som det gør i Danmark, og over skuldrene havde han en Haglöfs-rygsæk. Oppakningen indeholdt bl.a. en North Face-sovepose til de kolde nætter.

Rejser som Abdel Fatahs til fjerne konfliktzoner er langt fra ufarlige – særligt for vesterlændinge, der ikke ved, hvad de ankommer til. Det har de danske myndigheder indskærpet adskillige gange, siden man først blev opmærksom på rejseaktiviteten til Syrien. Alt det var Abdel Fatah ganske klar over. Desuden havde han en aftale med en oprørsgruppe fra Den Frie Syriske Hær, længe inden han nåede grænsen.

Inden afrejsen fra Danmark havde han lavet en aftale om at arbejde i en flygtningelejr i Tyrkiet, men han havde hele tiden intentioner om at ændre planer undervejs, forklarer Abdel Fatah. Så da han ankom til Tyrkiet, fortalte han straks, at han ville videre til Syrien.

Normalt var kun syrere velkomne i oprørsgruppen, uddyber Abdel Fatah. Men fordi et medlemme sagde god for ham, kunne han taste nummeret til en kontaktperson fra gruppen ind på sin mobiltelefon og sikre sig, at en oprører ventede på den anden side af grænsen. Ingen andre vesterlændinge var med, da han satte sig i bilen og blev kørt til en landsby i en af Aleppos provinser.

Hvem der gjorde det muligt for Abdel Fatah at nå så langt, hvem der formidlede kontakten til den tyrkiske flygtningelejr og siden oprørsgruppen i Syrien, vil han ikke oplyse. Men der var hverken en radikalisateur, en moské eller noget lignende indblandet, understreger han.

Flybilletten fra Hamborg betalte han selv, og han fløj fra Tyskland af den simple grund, at det var billigere. Myndighedernes blikke skænkede han ikke en tanke:

»Jeg var jo ikke med i en ulovlig fraktion.«

Kun vennerne kendte Abdel Fatahs rejseplaner. Familien fortalte han intet til, før han var fremme. På den måde fik hans forældre ikke mulighed for at sige ham imod, før det var for sent. På den måde kunne han undgå en konfrontation.

Skød mod Assads soldater

Livet i landsbyen var alt andet end luksuriøst. Det åbenbarede sig hurtigt for Abdel Fatah. Han sov sammen med 20 andre unge, syriske mænd i et hus uden varme og elektricitet. Nogle nætter var det så koldt, at han ikke kunne sove – North Face-soveposen til trods.

Han slæbte melposer fra FN, uddelte tøj, hjalp syge, holdt vagt om natten, gjorde sig nyttig, hvor han kunne, beretter han. Der var ikke meget mad, men de klarede sig, og månedslønnen på 100 dollars, som alle i grupperingen fik, takkede han nej til. Det var ikke penge, han manglede.

Noget af tiden blev tilbragt i landsbyen, resten af tiden var han bl.a. i et hovedkvarter klos op ad grænsen til Tyrkiet. Der var våben, ja, og Abdel Fatah har bl.a. holdt en AK 47 i sine hænder i Syrien. Men først en uges tid efter ankomsten til Syrien kom krigen for alvor tæt på, fortæller han.

På skift blev de unge mænd i hans gruppe sendt ud til fronten på 24-timersvagter for at »holde stand« i et område, hvor Bashar al-Assads styrker pressede på. Abdel Fatah meldte sig frivilligt til en vagt.

Den godt 40 km lange køretur ud til fronten gjorde indtryk. Ruten gik gennem spørgelsesbyer af forladte boliger, men det var børnene i vejkanterne, som satte spor. De fejrede ham og de 14 andre unge mænd, som havde presset sig ind i en minibuss med sæder til ni.

De sad med benene ud ad bilens åbne dør og kunne høre tilråbene: »Gud velsigne Den Frie Syriske Hær.«

»På trods af al den elendighed, der er i Syrien, er der stadig håb. Det håb var noget af det, der inspirerede mig mest. Jeg græd for første gang i mange år i Syrien,« siger Abdel Fatah.

Fremme ved fronten blev Abdel og hans gruppe indlogeret i en forladt rigmandsvilla med pool i baghaven. Det var her, Abdel kom tættest på at være en egentlig kriger, fastholder han.

Med jævne mellemrum blev der affyret skud mod en ejendom, hvor gruppen vidste, at Assads styrker befandt sig. Målet var at signalere styrke. De var kun omtrent 40 personer fra oprørsgruppen, og hvis soldaterne på den anden side af grøften havde

»At beskrive alle, der tager til Syrien, som hellige krigere er latterligt og dumt.

Abdel Fatah
Syrienfarer, Aarhus

vidst det, var de blevet stormet, mener Abdel Fatah.

Han tog sig sine forholdsregler i krigszonen, når Assads snigskytter blev spottet: Han løb, hvor andre fra gruppen traskede roligt af sted. Men han havde forliget sig med tanken om, at Syrien kunne blive endestationen. Hvis det var Guds vilje, stod det alligevel ikke til at ændre, tænkte han.

Derfor deltog han. Med en riffel i favnen.

»Jeg affyrede skud mod en bygning med Assad-soldater, men jeg kunne ikke lide det,« fortæller Abdel Fatah, der til dato ikke ved, om han ramte noget.

»Våbentræning kan man få i en bande«

Abdel Fatah sidder tilbagelænet i en sort kontorstol og pulser på en cigaret. Han finder sig i trykke rammer i Danmark, hvor han har boet hele sit liv.

Han bærer hverken langt skæg eller kjortel, han er iført jeans og Ecco-sko. Det stereotype billede af en ekstremist synes langt borte.

Uanset hvad havde Abdel Fatah betjent et våben få uger tidligere, da han vendte hjem til Danmark efter sin første rejse, og den slags er ikke uvæsentligt for Politiets Efterretningstjeneste (PET).

Den 12. december offentliggjorde PET en ny vurdering af terrortruslen mod Danmark, og heri er de såkaldte syrienfarere et gennemgående tema. »Det stigende antal hjemvendte fra Syrien og Irak med militære færdigheder og kamperfaring øger truslen om simple angreb med større effekt samt serieangreb, hvor der foretages flere angreb i forlængelse af hinanden,« vurderede PET.